

все учителя в школе старались спокойно и адекватно общаться с особенными детьми, насколько это возможно, чтобы не делиться своими различиями с другими детьми, не обсуждать их проблемы без надобности [3, с. 32].

Основные направления педагога инклюзивного образования:

1. Психодиагностика.
2. Психологическая помощь в сложных ситуациях (немедицинская психотерапия).
3. Психологическая реабилитация.
4. Психологическое консультирование.
5. Психологическое образование.
6. Развивающая и психокоррекционная работа.

Работа с родителями детей-инвалидов строится на принципах доверия и их полноценного участия в образовательном процессе. Консультации психолога должны проводиться регулярно. Одна из задач в инклюзивном образовании – принимать и уважать окружающих (членов семьи, родителей других детей, персонал школы, всю социальную среду) «особых» детей, относиться к ним с добротой в жизни, обеспечивать их с равными возможностями и оценить их способности. Учить их создавать систему поддержки. Хочу отметить правила этикета, разработанные Мейером (Национальный центр доступа США):

1. Когда вы встречаетесь с ребенком-инвалидом, вы можете подать ему руку и даже поддержать его (вправо или влево), чтобы поприветствовать его, если ему трудно двигать рукой или он использует протез.

2. Поговорите с «особенным» ребенком по имени как взрослый.

3. При общении с ребенком с дефектом речи обязательно внимательно слушайте. Наберитесь терпения, дождитесь завершения предложения. Не исправляйте и не отвечайте за это. Если вы не поняли собеседника, не стесняйтесь спросить еще раз.

4. Чтобы привлечь внимание человека с нарушением слуха, похлопайте его рукой по плечу. Смотрите ему в глаза и говорите четко, но помните, что не все глухие умеют читать по губам.

Овладение этими правилами этикета поможет детям с ограниченными возможностями легко и эффективно общаться, вести себя правильно и не чувствовать дискомфорт. В заключение следует отметить:

1. Ребенок с отклонениями в развитии имеет одинаковые потребности для всех детей, самая важная из которых – потребность в любви и ситуации, которая стимулирует его развитие.

2. Ребенок с отклонениями в развитии – это, прежде всего, ребенок, и он должен жить максимально приближенным к нормальному.

3. Все дети умеют читать, и каждому должна быть предоставлена возможность учиться, независимо от того, насколько трудно [2, с. 27].

Список литературы

1. **Жайтапова А. А.** Педагогика 21 века на пороге школы Алматы. 2009 г.
2. **Грозная Н.** Развитие инклюзивного образования: международный опыт. 2004 // доступ к ресурсу 29.12.2006.
3. **По дороге в инклюзивную школу.** Руководство для учителя. USAID, 2007 4. Ответ: Интегрированное образование: вопросы генезиса и реализации // Социальная педагогика. – 2010.
4. **Методические рекомендации по организации психолого-педагогического сопровождения детей с ограниченными возможностями.** Утверждены приказом МОН РК № 524 от 12 декабря 2011г.
5. **Организация деятельности реабилитационного центра** (методическое руководство) 2002г. Р.А. Сулейменова, Д.О. Морозова, Б.С. Халыкова, И.П. Федорова, К.А. Айдарбекова, И.Н. Ковалева.

ӘОЖ 372.881.1

ҰЯЛЫ ТЕЛЕФОН АРҚЫЛЫ АҒЫЛШЫН ТІЛІН ҮЙРЕНУ

Кармысова У. – физика пәні мұғалімі, №2 жалпы білім беретін мектеп, Маңғыстау облысы, Мұнайлы ауданы.

Ағылшын тілін тиімді үйренудің көптеген жолдары бар, олардың бірі ұялы телефонның болуы. Шынында да, көп жағдайда адамның курстарда оқуға, фильмдерді көруге немесе шет тілінде кітап оқуға көңіл бөлуге уақыты жетпейді. Сондықтан ұялы телефон арқылы қосымша бағдарламалар өте көп көмегін тигізеді. Бұл мақалада ағылшын тілін үйренудегі мобильді білім

беру қосымшаларының рөлі қарастырылған. Білім беру мобильді қосымшаларының дидактикалық сипаттамаларына және олардың мүмкіндіктеріне ерекше назар аударылады.

Кілт сөздер: мобильді технологиялар, мобильді құрылғылар, қосымша, ағылшын тілі, Ақпараттық технологиялар.

Қоғам дамуының қазіргі кезеңі оған адам қызметінің барлық салаларына енетін, ақпараттық ағындар мен қоғамның таралуын қамтамасыз ететін және әлемдік ақпараттық кеңістікті құрайтын ақпараттық технологиялардың әсер етуімен сипатталады. Қоғамды ақпараттандырудың ажырамас және маңызды бөлігі білім беруді ақпараттандыру болып табылады. Қазіргі уақытта әлемде шамамен бір жарым миллиард ұялы телефон бар, бұл дәстүрлі компьютерлерден үш есе көп [4].

Техникалық прогресс алға жылжыған сайын мобильді құрылғылар жаңа техникалық мүмкіндіктерге ие болып, сымсыз байланыс арналары арқылы деректерді беру жылдамдығы мен сенімділігі артады. Ұялы телефондар, смартфондар, планшеттік компьютерлер адамның сандық өмірінің басты бөлігіне айналууда. Қолда бар мәліметтерге сәйкес, соңғы бес жыл ішінде компьютерлер мен мобильді ақпараттық технологияларды (MIT) қолдана алатын жасөспірімдер саны шамамен он есеге артқан. Қазіргі уақытта барлығында мобильді құрылғылар бар, олар кез-келген ақпаратқа, атап айтқанда білім беру түріне қол жетімді құрал болып табылады. Студенттер смартфондар, коммуникаторлар және планшеттік компьютерлер ұсынатын білім беру мүмкіндіктерін нашар біледі. Көптеген зерттеулерде анықталғандай, жасөспірімдер көбінесе компьютерлік және мобильді ойын бағдарламалары мен қосымшаларын біледі, ойын-сауық үшін ұялы телефондар мен компьютерлік техниканы пайдаланады. Сонымен бірге компьютермен жұмыс істеудің танымдық, атап айтқанда тәрбиелік мотивтері шамамен жиырмасыншы орында тұр [6].

Бұл тақырыпты Е.В. Вульфович, И.Н. Голицына, Н.Л. Половникова сияқты орыс зерттеушілері қозғады. Н.В. Самохина және басқалары. Шетелде мобильді ақпараттық технологиялардың көмегімен оқытудың маңызы кем емес. Бұл мәселемен К.Бетти сияқты шетелдік зерттеушілер айналысқан. В.М. Фрэнк, С.Фрейник, Д.Ричардсон және басқалары.

«Шетел тілі» пәнін мобильді құрылғыларды қолдану арқылы зерттеу – бұл смартфондар мен планшеттік компьютерлердің көптеген қолданушылары арасында танымалдылыққа ие болып отырған салыстырмалы түрде жаңа әдіс [1].

Ағылшын тілін үйрену үдеріс үздіксіз болады деп болжайды, яғни мобильді ақпараттық технологиялар көмегімен гаджеттерді қолдана отырып оқыту мобильді ақпараттық технологияларға еркін қол жеткізу жиынтығы үшін оқытудың сапасы мен қарқындылығының жоғарылауына ықпал етеді. Сонымен, шет тілін оқыту әдістемесі өте көп, атап айтқанда ағылшын тілі, оқу материалының жоғары ақпараттық сыйымдылығын қамтамасыз ететін, оқушылардың танымдық іс-әрекетін ынталандыратын, сабақтың көрнекілігін, оны жүзеге асырудың интенсивтілігін, даралануын және саралануын қамтамасыз ететін ақпараттық технологиялар мен техникалық құралдарды қолданумен байланысты. Ағылшын тілін үйренуге арналған мобильді қосымшалардың қатарына Learn English Elementary, Duolingo, Memrise мобильдік қосымшасы, Grammar Up, LangBook, сөздерді есте сақтау бағдарламасы және т.б. жатады.

Learn English Elementary Apps – ағылшын тілін үйренушілерге арналған подкаст сериясы. Оны ұялы телефондарға жүктеуге және қолданушыға ыңғайлы кез-келген уақытта жаттығуға болады. Әр эпизод шамамен жиырма минутты құрайды және көрермендерге сұрақтар қояды. Түсінуге ыңғайлы болу үшін сызғыш сызық беріледі. Duolingo қосымшасының көмегімен ағылшын тілін де, итальян, француз, испан, неміс, португал тілдерін де үйренуге болады. Оны ағылшын тілін нөлден үйренушілерге арналған интерактивті жаттығулармен қосымша нұсқаулық ретінде пайдалануға болады. Интерактивті сабақтардың келесі кезеңін жүктеу үшін Интернет желісіне қосылу қажет. Білім беру курсы «қарапайымнан күрделіге» принципі бойынша кезеңдерге бөлінеді. Duolingo білім беру қосымшасында жазбаша және ауызша сөйлеу (сізге үйренген сөз тіркестерін айту ұсынылады), оқу және тыңдау сияқты дағдылар оқытылады.

Memrise білім беру мобильді қосымшасы, оның көмегімен ағылшын тілін де, басқа да көптеген тілдерді үйренуге болады, сол сайттың жалғасы болып табылады. Бұл қосымшаның интуитивті интерфейсі бар, бұл өз кезегінде пайдаланушыға шет тілін үйренуге бірден кірісуге мүмкіндік береді. Суреттер арқылы жаңа сөздерді жаттау, қайталау мен шоғырландырудың практикалық интерактивті тапсырмалары лексиканы тиімді игеруге ықпал етеді.

Grammar Up қосымшасы шет тіліндегі сөйлемдерді құрастыруда, мақалаларды қолдануда және басқа да грамматикалық қиындықтарда мезгіл-мезгіл қиындықтарға тап болған студенттерге арналған. Білім беру бағдарламасында қолдану ережелері мен мысалдары бар. Білім алушыға сөздердің лексикалық қорын бекіту және толтыру арқылы тест тапсыруға мүмкіндік беріледі. Сондай-ақ, бұл қосымшада идиомалар мен фразалық етістіктерді қолдана отырып, ауызекі ағылшын тілін қолдануға мүмкіндік беретін Phrasal Verbs Lite нұсқасы бар.

Lang Book білім беру қосымшасын дәстүрлі аударма үшін де, оқу үшін де қолдануға болады. Бұл білім беру қосымшасы пайдаланушыларға тезаурус, түсіндірме, энциклопедиялық, географиялық,

инженерлік және басқа да сөздіктерді ұсынады. Мысалы, бағдарламада аудармашы бар сөздік, шет тілін үйренуге және қиын сөздерді есте сақтауға арналған арнайы құралдар бар. Lang Book қосымшасын жасаушылар сөздіктерді жүктеуді және пайдаланушының өтініші бойынша сөздерді дыбыстауды ұйымдастырды. Сонымен қатар, қосымша оқу тапсырмалары бар, оқу тақырыптары бойынша сауатты құрылымдалған және бөлінген интерактивті карточкалардың көмегімен шет тілін үйренуге көмектеседі. Бағдарламаның негізгі мақсаты-сөздік функцияларын орындау. Әдепкі бойынша, қосымшада миллионға жуық сөзден тұратын ағылшын-орыс және орыс-ағылшын сөздіктері ғана бар. Бағдарламаға енгізілген аудармашы сөйлемдерді ғана емес, бүкіл мәтіндерді де аударуға мүмкіндік береді. Аударманың ең дәл болуы үшін пайдаланушыға мәтіннің тақырыбын қолмен көрсету ұсынылады. Бағдарламаның ерекшелігі-ол офлайн режимінде жұмыс істей алады.

Сөздерді жаттауға арналған бағдарлама LinguaLeo жаттығудың төрт түрін ұсынады: сөз-аударма, аударма-сөз, сөз құрастырушы, тыңдау. Қосымша шет тіліндегі сөздерді оқуға, оқу мәтіндерін тыңдауға, сөзжұмбақтарды шешуге мүмкіндік беретін сайтпен біріктірілген. Сайтта зерттелетін барлық сөздер мобильді нұсқада қол жетімді болады.

Осылайша, мобильді құрылғыларды қолдана отырып, ағылшын тілін оқытуды ұйымдастырудың ұсынылған тәсілі техникалық құрылғыларды қолдана отырып, бұрын қалыптасқан шет тілін оқыту дәстүрлерін жалғастырып қана қоймай, оларды мобильді платформалардың түбегейлі жаңа мүмкіндіктерін пайдалану арқылы кеңейтеді. Ол шет тілін үйрену ортасын оны компьютерлік қосымшадан және тіпті компьютерлік желіден тыс кеңейтеді. Ұсынылған білім беру Мобильді технологияларын қолдану тәжірибесі олардың қазіргі заманғы нақты жүзеге асырылатын білім беру практикасындағы орындылығы мен тиімділігін көрсетті. Бұл ретте шет тілін, атап айтқанда, мобильді ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, ағылшын тілін оқыту дербес және ойын қызметі түрінде іске асырылады, бұл өз кезегінде ағылшын тілін табысты меңгеруге ықпал етеді.

Әдебиеттер тізімі

1. **Английский с Lingualeo.** – 2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.lingualeo.android&hl=ru>
2. **Вульфович Е.В.** Роль мобильного обучения в оптимизации преподавания иностранных языков / Е.В. Вульфович // Известия Волгоградского государственного педагогического университета. – 2014. – №6 (91). – С. 161–164.
3. **Голицына И.Н.** Мобильное обучение как новая технология в образовании / И.Н. Голицына, Н.Л. Половникова // Образовательные технологии и общество. – 2011. – С. 241–252.
4. **Дедова О.В.** О языке Интернета / О.В. Дедова // Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – 2010. – №3. – С. 25–38.
5. **Самохина Н.В.** Использование мобильных технологий при обучении английскому языку: развитие традиций и поиск новых методических моделей / Н.В. Самохина // Фундаментальные исследования. – 2014. – №6. – С. 591–595.
6. **Современные информационные технологии в образовании** // ГОУ ВПО «Шуйский государственный педагогический университет». – 2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sgpu2004.narod.ru/infotek/infotek2.htm>

УДК 373.1

УЧЕБНИК КАК СРЕДСТВО РАЗВИТИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ

Кравченко Т. Н. – магистр биологии, заведующая кафедрой естественно-гуманитарных дисциплин, Костанайский педагогический колледж, Костанайская область.

В статье описывается структура учебника биологии по обновленному содержанию образования, как важного компонента современного образовательного процесса. Автором приводятся примеры заданий, направленных на развитие функциональной грамотности обучающихся и креативного мышления.

Ключевые слова: учебник, обновленное содержание образование, Ыбырай Алтынсарин, функциональная грамотность, учебная литература, новое поколение.

В любом производственном процессе среди всех используемых орудий труда выделяется одно, которое считается основным, главным. Таким главным орудием труда учителя признается учебник. Проблема учебников и учебных пособий для русско-казахских школ являлась одной из важнейших проблем педагогической мысли в Казахстане во второй половине XIX в. Недостаток, а в некоторых школах и отсутствие надлежащих учебников и учебных пособий затрудняли процесс